

ЎЗБЕКИСТОН — БОЛА ХУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТЛАНГАН ЮРТ

Абдуфаттоҳ ҲУСАНОВ,
туман ҳокимининг ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожлантириш, маънавий-маърифий масалалар бўйича ўринбосари.

Биз XXI асрнинг чорак қисмини ортда қолдирганимизга қарамай дунёда инсоният бугунгача мукамал равишда барта- раф эта олмаган кўплаб муаммолар билан яшаб келяпмиз. Уларнинг энг оғриқлиси, шубҳасиз, болалар билан боғлиқ муаммолардир.

Бугунга келиб ҳам экологик офатлардан бошлаб инсон омили билан боғлиқ муаммоларнинг энг кўп жабрланувчилари бу — болалардир. Дунёнинг деярли 30 фоиз воёга етмаган болалари очлик ва бошпанасизликдан қийналиб келмоқда. Ҳаёти давомида бир марта бўлса-да тоза ичимлик суви ичишни орзу қилаётган болалар эса бундан ҳам кўп. Юз миллионлаб болалар ўқиш, билим олиш бахтидан маҳрум. Юз минглаб бегуноҳ, воёга етмаган болалар эса зўравонлик, терроризм каби офатлар исканжасида ҳаётдан жуда эрта кўз юмояпти. Ҳазода ўн минглаб гўдаклар бе- маъни уруш қурбонларига айланиш- япти...

Кўни-кеча дунёнинг деярли барча давлатларида Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кўни нишонланди. Ушбу байрамнинг расман эътироф этилиб, халқаро даражада қабул қилингани ва нишонлаб келинаётганига бу йил роппа-роса 75 йил тўлди. Демак, гарчанд бугунги кунга келиб ҳам дунё миқёсида болалар ҳимояси билан боғлиқ муаммолар биз тасаввур қилгандан ҳам кўпроқ бўлса-да, унга қарши кураш, пировард натижада ҳар бир бола учун унинг ирқи, миллати, келиб чиқиши- дан қатъий назар бахтли болалиқни таъминлаш, уларнинг келажаги, саломатлиги, тақдир ҳақида ўйлаш, қайғуриш дунё ҳамжамиятининг алоҳида эътиборида турган масалалардан бири бўлиб келяпти. Қайси бир давлатларда бу борада жуда яхши натижаларга эришилган бўлса-да, қайсидир ҳудудларда, жумладан, Африка давлатларида бу ҳозир ҳам энг оғриқли масалалардан бири сифатида эътироф этилади.

Халқаро миқёсда, умуман олганда бола ҳуқуқлари ҳимоясига росмана киришилган-

нига, аслида бир аср бўлган. Дастлаб 1925 йилда Женева шаҳрида бўлиб ўтган болалар фаровонлигига бағишланган Бутунжаҳон конференциясида илк марта- ба Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кўни таъ- сис этилди. Фақат ора- дан чорак аср ўтиб, 1950 йилдан бошлаб халқаро мақомдаги байрам си- фатида ҳар йили бир марта нишонланадиган бўлди. Ушбу байрамни мунтазам нишонлаш тўғрисида 1949 йилда Халқаро Демократик Аёллар Федерацияси- нинг махсус сессияси- да қабул қилинган қарорни ва ташаббусни қўллаб-қувватлаган Бир- лашган Миллатлар Таш- килоти болалар ҳуқуқла- ри, ҳаёти ва саломатлигини ҳимоя қилиш- ни ўз фаолиятининг устувор йўналишларидан бири деб эълон қилди ва бу сиё- сат бугунгача БМТнинг бола ҳуқуқларига

ҳам киритилган бўлиб, бугунги кунда кўплаб ривожланган мамлакатларда, жумладан, мамлакатимизда ҳам бола ҳуқуқлари ва эр- кинликларини таъминлаш давлат даража- сидаги сиёсат сифатида қабул қилинган.

Бирок, шундай бўлса-да, бола ҳуқуқла- ри халқаро ҳуқуқ даражасида кўриб чиқил- ган биринчи ва асосий халқаро ҳуқуқий ҳужжат 1989 йилнинг 20 ноябрида БМТ то- монидан қабул қилинган “Бола ҳуқуқлари тўғрисида конвенция” бўлиб, у дунёнинг 70 га яқин давлатлари томонидан имзоланган.

Эътиборли жиҳати шуки, бугунги кунда Ўзбекистон бола ҳуқуқлари ҳимояси бора- сида муайян ишлар амалга оширилаётган мамлакатлардан бири сифатида эътироф этилди. Муҳими, мамлакатимизда болалар ҳуқуқлари энг аввало Конституция билан белгиланганлигидир. Бундан ташқари, 2007 йилда қабул қилинган Ўзбекистон респу- бликасининг “Бола ҳуқуқлари кафолатлари тўғрисида”ги Қонуни, 2019 йилда қабул қилинган “Бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тад- бирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Респу- бликаси Президентининг Қарори ва 2019 йилда жорий этилган “болалар омбуд-

ри, ҳаёти ва саломатлигини ҳимоя қилиш- ни ўз фаолиятининг устувор йўналишларидан бири деб эълон қилди ва бу сиё- сат бугунгача БМТнинг бола ҳуқуқларига

оид энг асосий вазифаларидан бири си- фатида давом этиб келмоқда.

Таъкидлаш жоизки, БМТ ушбу сиёсат- ни дунёнинг барча мамлакатларида амалга ошириш ва рўбга чиқариш мақ- садида 1959 йилда Бола ҳуқуқлари дек- ларациясини қабул қилди. Унда ота-она- лар, давлат органлари, маҳаллий ҳоки- мият ва ҳукуматлар, нодавлат-нотижорат ташкилотлари болаларнинг ҳуқуқ ва эр- кинликларини тан олишга ва ҳурмат қилишга интилишга чақирувчи моддалар

смани” институти, Ўзбекистонда бола- лар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг соғлом авлод сифатида воёга етиб, ўқиш, илм олишлари, касб-хунар эгал- лашлари, иш билан таъминланишлари, ўз истеъдод ва имкониятларини рўбга чиқаришлари учун барча шарт-шароит- ларни яратиш кафолатларини берувчи муҳим ҳужжатлар ҳисобланади.

(Давоми 2-бетда)

БОЙСУН ТУМАН ПРОКУРОРИ МИРЗОХИД ҲАЙИТОВНИНГ ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРНИНГ БАРВАҚТ ПРОФИЛАКТИКАСИ ВА ЖИНОЯТЧИЛИКНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШГА ДОИР ТУМАН АҲОЛИСИГА МУРОЖАТИ

Ҳурматли туманимиз аҳолиси!

Маълумки, сўнгги йилларда **Бойсун туманида ҳуқуқбузарлик- ларнинг барвақт профилактикаси, жиноятчиликка қарши курашиш борасида бир қатор тизимли иш- лар амалга оширилмоқда.**

Ушбу йўналишда эришилаётган ютуқлар билан бирга, айрим жи- ноят турларининг камаймаётгани ҳамон ташвиш уйғотмоқда. Хусус- ан, туманимиз ҳудудида содир этилаётган ўғирлик жиноятлари, айниқса, тунги вақтларда чорва молларининг ўғирланиши ҳамда ахборот технологиялардан фойда- ланган ҳолда амалга оширилаёт- ган ўғирлик ва фарибгарлик ҳолат- лари юқори даражада сақланиб қолмоқда.

Юқоридаги ҳолатлар юзасидан ўтказилган таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, ушбу жиноятлар- нинг содир бўлишига қуйидаги омиллар сабаб бўлмоқда:

фуқаролар томонидан чорва молларининг кечки вақтларда қаровсиз, очик жойларда қолди- рилиши;

банк пластик карталарининг ҳимоя кодларини нотаниш шахс- ларга ижтимоий тармоқлар орқа- ли маълум қилиниши;

онлайн савдо платформалари- да махсулотни шахсан қабул қил- масдан олдин тўловлар амалга оширилаётгани.

Мазкур муаммоларни бартараф этиш ва жиноятларнинг олдини

олиш мақсадида туманимизда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган- лар томонидан профилактика чо- ралари қўрилмоқда. Бирок, бундай жиноятлар ҳанузгача қайд этил- моқда.

Шу муносабат билан Сиз, ҳур- матли фуқароларимизга мурожа- ат қилган ҳолда, қуйидаги профи- лактик чораларни кўришингизни тавсия қиламиз:

Чорва молларини тунги вақтлар- да қаровсиз ҳолатда, очик жойлар- да қолдирманг.

Молхона ва бошқа сақлаш жой- ларини ишончли ҳимоя воситала- ри (қоровул, идентификация бел- гиси, GPS қурилма, кузатув каме- ралари, ёритиш мосламалари ва бошқалар) билан таъминланг.

Банк пластик карталарингизга оид шахсий маълумотларни, ай- ниқса, PIN ва бошқа махфий ко- дларни бегона шахсларга берманг. Онлайн харидлар бўйича тўло- ларни махсулотни шахсан қабул қилиб олганингиздан сўнг амалга оширинг.

Ҳурматли тумандошлар!

Ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жиноятчиликка қарши са- марали кураштиш учун Сизларнинг ҳушёрлигингиз ва фаол фуқаро- лик позициянгиз муҳим аҳамият- га эга. Ҳуқуқни муҳофаза қилув- чи органлар билан ҳамкорликда иш олиб бориш орқали, биз ту- манимизда хавфсиз ва осойишта муҳитни таъминлаймиз.

“БОЙСУН БАҲОРИ” МАЖМУАСИ САҲНАСИДА ОЗОДА НУРСАЙДОВА УНИНГ ТАШРИФИ ЎЗ БАЙРАМЛАРИНИ НИШОНЛАГАН БОЛАЖОНЛАР УЧУН КАТТА СОВҒА БЎЛДИ

Кейинги пайтда **Бойсун ту- манида ички туризмни ривож- лантириш, аҳолининг бўш вақт- ларини мазмунли ўтказиш мақсадида муайян ишлар амалга оширилмоқда.**

Айниқса, туманнинг Бибиши- рин маҳалласи ҳудудида “Бойсун баҳори” туризм мажмуасининг бу- нёд этилгани ва бу ерда туризмни ривожлантириш учун яратилган шарт-шароитлар боис кўплаб ма- даний-маърифий тадбирлар ўтқа- зиш имкониятлари пайдо бўлди. Натижада 2024 йилда бўлиб ўтган “Бойсун баҳори” халқаро фольк- лор фестивалидан кейин ҳам маж- муа бўшаб қолган эмас, аксинча турли мавзуларда вилоят, туман миқёсида тадбирлар ўтказилиб, ўн мин- глаб аҳоли ва маҳаллий, хорижий тури- стлар туманга жалб этилмоқда.

Мазкур мажмуа мутасаддилари ҳамда туман ҳокимлиги ҳамкорлигида май ойи- да ушбу туризм марказининг маҳобатли анфитеатрида Ўзбекистон Халқ артисти Юлдуз Усмонова иштирокидаги концерт

лар ҳамда туман маданият маркази хо- димларининг ҳамкорлигида саъй-ҳара- катлари билан шахримизнинг маркази ҳамда “Ёшлар боғи”да кун бўйи бола- жонлар учун эртақаммо байрам даст- турлари ўтказилиб, уларнинг мириқий дам олишлари учун барча шарт-ша- роитлар яратилди.

(Давоми 2-бетда)

Мамлакатимизда коррупцияга қарши кураш бугунги кунда- ги устувор вазифа- лардан бири деб қаралмоқда. Жорий йилнинг 5 март кунид- да республикамиз Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан коррупцияга қарши курашиш миллий Кенгаши мажлисида белгилаб берган ва- зифалар бугунги кун- да жойларда қай да- ражада ижроси таъ- минланмоқда?

Туманимизда жо- рий йилнинг қарий- иб икки чораги да- вомида бу борада тумандаги ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан қандай ама- лий ишлар бажариляпти?

Халқ депутатлари туман Кенгаши- нинг навбатдаги 9-сессияси ана шу ма- салалар муҳокамаси билан бошланди. Бу борада туман прокурорининг катта ёрдамчиси Фирдавс Исмоилов ва ту- ман ички ишлар бўлими бошлиғи Фу- ркат Муртазовнинг ҳисоботлари тин- гланиб, коррупцияга қарши кураш, жи- ноятчиликнинг олдини олиш бўйича бажарилган ишлар таҳлил этилди.

Сессиянинг кейинги масалалари Бой- сун туман бюджетининг жорий йил 1-чо- раги яқунларига қўра даромадлар режа- сининг ошириб бажарилган қисми ҳисо-

1 ИЮН — ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КҮНИ

Ёқуб ҚАНОАТ.
DADA OLIB BERING...

Болалигим ўтиб бормоқда,
Ёшлигим ҳам ортда қолмоқда.
Керак эмас кўйлак ва иштон,
Дада олиб беринг ойижон.

Ўртоқларим дадажон дейди,
Менинг дадам бир жаҳон дейди,
Шунда кўнглим эзилар ёмон,
Дада олиб беринг ойижон.

Сиз пули кўп ойижонсизку,
Ҳаммадан ҳам меҳрибонсизку,
Бу гапимга сиз бўлманг ҳайрон,
Дада олиб беринг ойижон.

Пул етмаса велигим сотинг,
Ҳаммадан зўр бир дада топинг.
Юрагимда қолмасин армон,
Дада олиб беринг ойижон.

Кўл ушлашиб боққа борайлик,
Дадамизни кўз-кўз қилайлик,
Дейин, “дадам жуда меҳрибон”,
Дада олиб беринг ойижон.

Хархашамдан хафа бўлманг сиз,
Ота демак жуда улуг сўз,
Отасизлик экан кўп ёмон,
Дада олиб беринг ойижон.

Бир оила, бир тан бўлайлик,
Сизлар билан уйнаб-қулайлик,
Ёнгинамда юрингар омон,
Дада олиб беринг ойижон.

СЕССИЯ МУҲОКАМАСИДА

МУҲИМ МАСАЛАЛАР

бидан маблағ ажратиш, халқ депутат- лари Бойсун туман Кенгашининг 2024 йил 27 декабрдаги Бойсун туманининг 2025 йилда маҳаллий бюджетини тас- диклаш тўғрисидаги VI-2-014-8-110-К/ 24-сонли қарорига ўзгартириш ки- ритиш тўғрисида ва Бойсун туман маҳал- лий бюджетининг 2025 йил 1-чорак ижроси тўғрисида туман молия бўли- ми бошлиғи ўринбосари Шавкат Тўра- евнинг маърузалари тингланди.

Шунингдек, сессияда “Бойсун дав- лат ўрмон фонди ерларидан самарали фойдаланиш, шунингдек, ўрмон фон- ди ерлари ва ўрмонлардан фойдала- нишда қонунбузарликларнинг олдини

олиш тўғрисида”ги ма- сала юзасидан туман Давлат ўрмон хўжалиги бошлиғи Шамсиддин Остонакуловнинг ўтган беш йил ичида амалга оширган ишлари тўғри- сидаги ҳисобот тинглан- гач, бевосита сессияни бошқариб бораётган ту- ман ҳокими Боҳадир Шукуров бу борада му- фассал таклиф-мулоҳа- залар киритгандан сўнг депутатлар юқоридаги масалалар юзасидан қарор қабул қилдилар.

Бир вақтнинг ўзида сессияда камбағал- ликдан фаровонлик сари дастурининг амалдаги ижроси, ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш

ҳамда аҳоли турмуш даражасини ях- шилаш, ёшлар муаммоларини хал қилиш, бандлигини таъминлаш, маҳаллалардаги ёшлар билан ўтқа- зилган учрашув ва мулоқотлар юза- сидан амалга оширилган ишлар бўйича ва бошқа масалалар юзаси- дан қарор қабул қилдилар.

Навбатдаги сессияда яна бир муҳим масала - шахримиз марказидаги “Ёшлар боғи” билан бакамти жойда “Ме- нинг боғим” лойиҳаси доирасида янги боғ ташкил қилиш тўғрисидаги масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Н.ШАРИПОВ, Б.ҲАЙИТОВ,
туман Кенгаши депутатлари.

2025 йилнинг 15 май кунда Давлатимиз раҳбарининг мамлакатимизнинг экологик вазиятини тубдан яхшилашга хизмат қилувчи муҳим ҳужжатларидан бири — “2030 йилгача бўлган даврда аҳолининг экологик маданиятини юксалтириш концепциясини тасдиқлаш” тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Ҳўш, бу қарор қайси жиҳатлари билан алоҳида муҳим аҳамиятга эга ва унинг Ўзбекистонда тез суратларда кучайиб бораётган экологик таназзулнинг олдини олиш ва унинг оқибатларини юмшатишдаги роли қай д а р а ж а д а баҳоланмоқда.

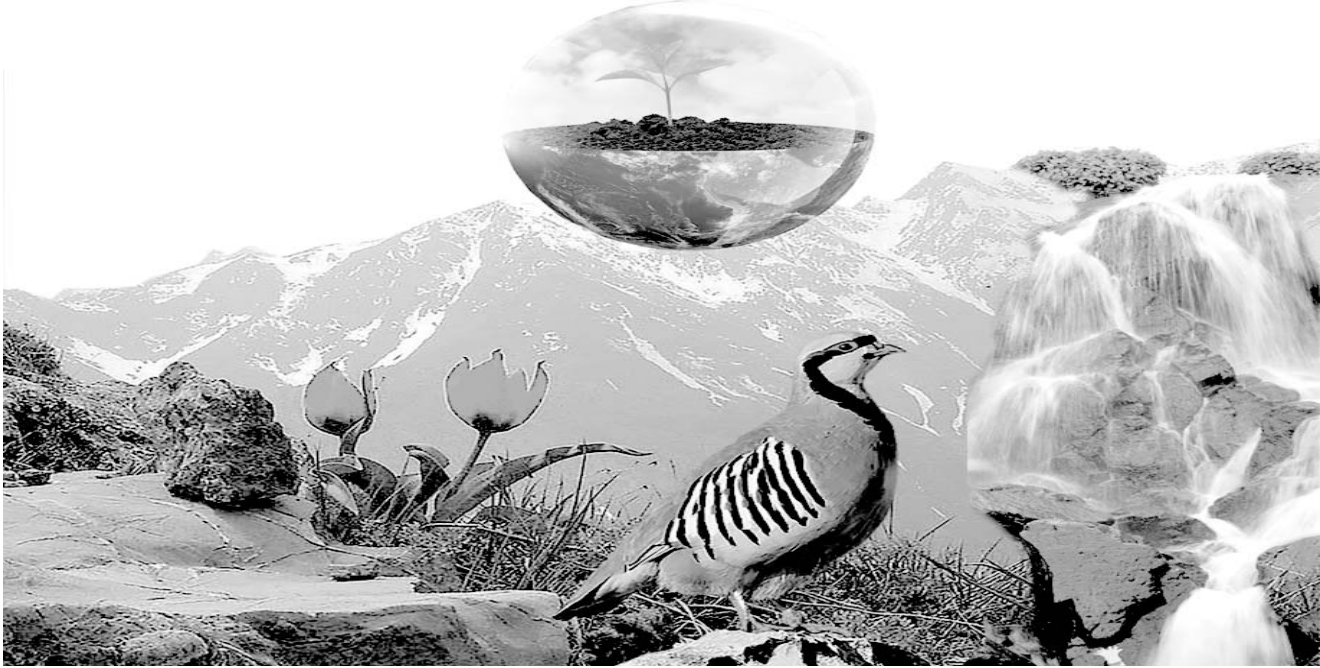
Маълумки, бугунгача экология ва атроф-муҳит ҳимояси билан боғлиқ бўлган ҳужжатларда, асосан, экологик барқарорликни сақлаб қолишнинг м у ҳ и м механизмлари, ҳуқуқий асосларига кўпроқ аҳамият қаратилган. Мазкур янги қарор эса, унда асосан аҳолининг, жумладан, ёш авлоднинг экологик маданиятини ошириш, аҳоли онгида экологик маданият, экологик тарбияни шакллантириш каби муҳим масалаларни ўзида акс эттиргани билан алоҳида аҳамиятга эга. Муҳими, қарор билан энди экологик тарбияни шакллантириш механизмлари таълим масканларига, жамоатчилик орасига кириб келади. Жумладан, қарорда кўрсатилган асосий мақсадларга биноан 2030 йилгача амалга оширилиши муҳим бўлган вазифалар қуйидаги кўринишда ҳаётга татбиқ этиши белгиланган. Кейинги беш йил давомида 3,3 миллион нафар мактабгача таълим ташкилотлари тарбияланувчиларида экологик маданият шаклланиши; 4,2 миллион нафар умумий ўрта таълим тизими ташкилотлари ўқувчиларида экологик таълим-тарбиянинг мустаҳкамланиши, экологик маданиятнинг юксалишига эришилади. Бундан ташқари 400 минг нафар ўрта махсус ва касбий таълим тизими ташкилотлари ўқувчиларида; 1,9 миллион нафар олий таълим тизими ташкилотлари талабаларида ҳамда 90 фоиз давлат органлари, қорхона ва муассасалари ходимларида экологик маданиятни юксалтириш бўйича аниқ чора-тадбирлар амалга оширилади.

ҚАРОР ВА ИЖРО

2030 йилгача бўлган даврда аҳолининг экологик маданиятини юксалтириш концепциясини амалга ошириш доирасида давлат органлари ва ташкилотлари ходимларининг экологик билимини оширишга қаратилган бепул ўқув курслари ташкил этилиши белгиланди. Шунингдек, давлат органлари ва ташкилотларнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан экологик маданиятни юксалтириш билан боғлиқ лойиҳаларни амалга ошириш учун нодавлат-нотижорат

мактабгача таълим ташкилотларининг ролини ошириш бўйича ҳар бир тизим йўналишида алоҳида белгиланган вазифаларни ўз ичига олганлиги билан ҳам муҳим аҳамиятга эга. Оилада, мактабгача таълимда ҳам бу масалага алоҳида аҳамият қаратиш, айниқса, бу жараёнда миллий қадриятлар билан боғлиқ анъаналардан оқилона фойдаланиш, экотарбияни фарзандлар тарбиясининг муҳим ажралмас қисми сифатида эътироф этиш концепциясининг умумий мазмун-моҳиятини тўлдирувчи омил сифатида кўзга ташланиши

Янги концепция – она табиат ҳимояси учун ҳуқуқий асос

ташкилотларга қонунчиликда белгиланган тартибда ҳар йили тўғридан-тўғри шартнома тузиш йўли билан давлат ижтимоий буюртмаси берилиши амалиёти ҳам жорий этиляпти.

Қарорда кўрсатилганидек, экологик маданиятни шакллантириш ва юксалтириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар доирасида аҳолининг турли қатламлари, талабалар ва ўқувчи-ёшлар ўртасида “Янги дарахт — янги нафас” республика экочемпионати; ҳар ойда бир маротаба “Маҳаллани чиқиндидан тоза ҳудудга айлантирамиз” шиори остида акциялар, ташвиқот тадбирлари ўтказилиб, олий таълим муассасалари талабалари томонидан Ўзбекистон эковолонтёр талабалари ҳаракати ташкил этилиши ҳам белгиланган.

Мазкур қарор билан тасдиқланган Концепция аҳолининг экологик маданиятини юксалтиришнинг ҳуқуқий ва услубий базасини ривожлантириш, экологик маданиятини шакллантириш ва юксалтиришда оиланинг ҳамда таълим ташкилотларининг, хусусан,

алоҳида аҳамиятга эга.

Келгусида концепция доирасида экология ва атроф-муҳит муҳофазаси билан боғлиқ бўлган қонунлар ва бошқа бир қатор ҳужжатларга концепцияда белгиланган вазифаларнинг мақсад-моҳиятидан келиб чиқиб, қўшимча ва ўзгартаришлар киритилиши белгиланганлиги эса аҳолининг экологик маданиятини шакллантиришга қаратилган умумий вазифалар ва талабларни ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун меъёрий асос бўлишига замин яратади, албатта.

Бир сўз билан айтганда, мамлакатимизда аҳолининг экологик маданиятини юксалтириш, атроф-муҳит муҳофазасини халқаро талаблар даражасига кўтаришда кейинги беш йилда биз учун муҳим дастуруламал бўлувчи ушбу концепция билан ҳар бир фуқаро, ҳар бир шахс яқиндан танишиб, уни кенг тарғиб қилиш ва амалга оширишда масъул бўлсак, табиат олдидаги инсоний бурчимизни бир қадар тушунган ва унга амал қилган бўлардик.

Даврон ОРИФ.

ЭКОЛОГИК ҲУҚУҚИЙ ТАРБИЯ – ТАБИАТ МУҲОFAZACIDA ЭНГ МУҲИМ ОМИЛ

Болалигимда тоғли Бойсуннинг зумрад ҳавосидан нафас олиб, қир-адирларда чопқиллаб юрган кунларимни эсласам, кўнглимга бир илиқлик инади. Уша соф тиниқ ҳаво, қушлар нағмасидан уйғонган дамлар, олис тоғлар ортидан қонгалаш бўлиб чиқаётган эрталабки кўёшнинг заррин нурлари, чанг губорсиз феруза осмон...

Қанчалик соғинаман бу дамларни... Бугун мен катта шаҳарда — шовқин, чанг-губор, тутун ва ҳар хил заҳарли газларга тўла муҳитда юрибман. Ҳар кун эрталаб шаҳарнинг диққинафас ҳавосини симириб ўқишга чоғланиб чиққан онларимда беихтиёр кўнглимдан бир савол кечади: “Нега биз ўзимиз нафас олаётган ҳавони, бизга онамиз мисолида бўлган табиатни бу қадар ифлослантиряпмиз? Нега она табиат олдидаги жавобгарлигимизни унутиб қўйяпмиз?”

Бу саволлар мени экологик ҳуқуқ соҳасини ўрганишга ундади. Ҳавонинг, атмосфера қатламининг ифлосланиши каби оғриқли масалаларни ўрганиш, таҳлил қилиш, унинг аянчли оқибатлари ҳақида жамоатчиликни огоҳ этиш, масаланинг ҳуқуқий ечимларини излаш менинг жамият олдидаги фуқаролик бурчим эканлигини англадим.

Ҳар сонияда ўпкамизни тўлдириб олаётган нафасимиз — тоза кислород найкки инсон, балки рўйи-заминдаги жамики ҳаёт учун зарур бўлган табиий унсур саналади. Инсон сувсиз бир неча кун, овқатсиз бир неча ой яшай олиши мумкин, биروق ҳавосиз, кислородсиз муҳит бир неча сонияда инсоннинг ҳаётига нуқта қўяди. Шунинг учун ҳам нафас олаётган ҳавомизнинг тозаллигини таъминлаш, унга имкон қадар ҳар турлик гард-губорлар аралашувининг олдини олиш, шунчаки, экологик масала эмас, балки инсон ҳуқуқларининг ажралмас қисми ҳам.

Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги маълумотига қўра сўнги йилларда мамлакатимизнинг sanoati юқори ривожланган худудлари, хусусан, Тошкент, Олмалик, Чирчиқ, Ангрен, Бекобод каби шаҳарлари ҳамда вилоятлар марказларида ҳаво сифати халқаро меъёрлардан бир неча баробар паст даражага тушиб қолган. Хусусан, бу каби шаҳарлар ва бошқа sanoatlashgan худудларда PM2.5 ва PM10 кўрсаткичлари кўплаб ҳолларда меъёрдан анча юқори даражада қайд этилмоқда. Албатта, ҳаво ифлосланишининг асосий сабабларидан бири бу — аввало sanoat қорхоналарининг кўпайиб бораётгани, углеводород ёқилғиларни ҳаддан ташқари кўп ёқилаётгани ва автотранспортлар улушнинг ошиб бораётгани билан боғлиқ ҳолат.

Бирок, муаммонинг йилдан-йил чигаллашиб кетаётгани инсон омили, экологик маданиятнинг йўқолиб бораётгани, одамларнинг она табиат билан иши бўлмай қолаётгани билан ҳам боғлиқ. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 50-моддасида: “Ҳар бир шахс табиатни муҳофаза қилиш ва унга эътиром билан муносабатда бўлиш мажбуриятига эгадир”, деб қайд этилганлигининг ўзбек табиат ва инсон муносабатлари бугунги кунда экологик мувозанатни сақлаб қолиш учун қай даражада муҳим эканлигини англатади. Шунингдек, 2023 йилда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг “Атмосфера ҳавосини

муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонун ҳавони ифлосланишга қарши қўрашда муҳим ҳуқуқий асос бўлди ва у ҳам шубҳасиз, ҳар бир шахс, фуқаро олдида нафас олаётган ҳаво миз мусаффолигини сақлашда маълум бир мажбуриятлари қўяди.

Табиат муҳофазаси ҳақида гапирар эканмиз, шу ўринда машҳур ҳинд мутафаккири Махатма Гандининг: “Табиат эҳтиёжларимизни қондиришга етади, лекин очқўзлигимизни эмас” деган фикрини эслатмасликнинг илоҳи йўқ. Зотан, кейинги бир асрда инсониятнинг ҳаддан ташқари бойликка, ҳашаматга хирс қўяётганлиги, асосан табиатни қорат қилиш, уни аймай мажрўх қилиш эвазига бўляпти. Масалан, кейинги маълумотларга қараганда, дунё экологиясининг бузилиши, атмосфера ҳавосининг ҳаддан ташқари булғанишида дунё аҳолисининг ҳатто бир фоизига ҳам тенг бўлмаган энг бой одамлар сабабчи бўлаётган эканлар. Бундан ташқари кейинги пайтда сайёрамизда тез-тез учраб турувчи йирик техноген офатлар, ўрмон ёнғинлари, улкан қурилишлардан чиқаётган чанглар ҳам атмосфера қатлами ифлосланишини тезлашувчи омиллар сифатида эътироф этилмоқда.

Юқоридаги фикрлардан ҳулоса қилиб айтиш мумкинки, она сайёрамизни экологик офатдан асрашнинг ягона йўли — бу энг аввало, инсонларда экологик маданият, экологик масъулиятни шакллантиришдир. Қонунларимиз ҳар қанча мукаммал, ҳар қанча таъсирчан бўлмасин, биз, инсонларнинг қалбимизда табиатга нисбатан чинакам меҳр-муҳаббат уйғонмас, онгимизда, тафаккуримизда масъулият пайдо бўлмас экан, экологик мувозанатни сақлаш учун қилаётган барча саъй-ҳаракатларимиз беҳуда бўлиб қолаверади. Зеро, бу борада биз Авлоний доғларнинг фикрларига ҳамоҳанг равишда: “Экологик маданият биз учун ё ҳаёт, ё мамот!” талқинидаги давватни ўзимизга хос қуниқ шиор қилиб олишимизга тўғри келади. Чунки она сайёрамиздаги ҳар бир инсон пировард натижада тоза ҳаводан нафас олиш, ҳамиша соғлом ва ўз келажагига ишонч билан яшаш ҳуқуқига эга.

Эъзоза ЧОРИЕВА,

Термиз Давлат университети юридик факультетининг юриспруденция таълим йўналиши 2-босқич талабаси.

“БОЙСУН БАҲОРИ” МАЖМУАСИ САҲНАСИДА ОЗОДА НУРСАИДОВА

УНИНГ ТАШРИФИ ЎЗ БАЙРАМЛАРИНИ НИШОНЛАГАН БОЛАЖОНЛАР УЧУН КАТТА СОВҒА БҮЛДИ

Бу йилги болалар байрами аввалгиларидан фарқли ўлароқ кечки соат 6 дан кейин “Бойсун баҳори” мажмуасида давом этди. Бу ерда, эслатганимдек, минглаб ота-оналар, болажонлар, қўшни вилоятлар ва туманлардан ташриф буюрган томошабинларга таниқли эстрада хонандаси Озода Нурсаидова ўзининг концерт дастурини тақдим этди.

Кутилганидек, концерт давомида таниқли хонанда репертуаридаги энг сара ижод намуналарини ижро этиб, ота-оналар ҳамда байрамчиларни нишонлаётган болажонларга ўзига хос байрам совғаси сифатида ҳавола қилди. Айниқса, концерт жонли тарзда, шунингдек, айрим сахна чиқишларида болалар ва томошабинлар ҳамкорлигида қизиқарли тарзда ўтгани кўпчиликда алоҳида таассурот уйғотди ва барча

томошабинлар, айниқса, болажонлар Озода Нурсаидованинг концертидан яхши кайфиятда ва олам-олам завқ билан қайтишди.

Шу ўринда ушбу концерт дастурларини ташкил этиб, туманимизга республикаимизнинг энг таниқли санъаткорларини тақлиф қилаётган ташкилотчиларга алоҳида миннатдорчилик билдиргимиз келди. Чунки уларнинг бу каби хайрли ишлари халқимизга завқ-шавқ бағишлаб, уларнинг маданий ҳордиқ олишларига сабаб бўлиш қаторида, юқорида таъкидланганидек, туманимиз туризм салоҳиятини янада кўтаришга хизмат қилади.

Нилуфар ЖУМАҚУЛОВА, Термиз Давлат университети филология ва тилларни ўқитиш факультети 4-босқич талабаси.

Иқлим ўзгариши туфайли сув муаммоси йилдан-йил глобал тус олаётгани нафақат аҳолини тоза ичимлик суви, балки қишлоқ ҳўжалигини ва аҳоли томорқаларини сув билан таъминлашда ҳам чуқур тақчилликларни юзага келтирмоқда. Шу боис бугунги кунда сувни тежаш, айниқса, ортиқча исрофгарчиликларнинг олдини олиш ҳар доимгидан долзарб масала ҳисобланади.

Мамлакатимиз сув тақчиллиги энг кўп сезилаётган худудлардан бири. Шу боис Президентимиз ташаббуси билан мавжуд сув ўтказиш иншоотлари, хусусан ариқ ва каналларни таъмирлаш, реконструкция қилиш орқали қишлоқ ҳўжалиги ва томорқалар учун ишлатиладиган сувга бўлган эҳтиёжни яхшилаш, шу жумладан, сув таъминотидаги исрофгарчиликларни минимум даражага тушириш бўйича қатор лойиҳалар амалга оширишга бошланди. Жорий йилдан бошлаб туманимизда ҳам илк бор бу соҳада бир қатор лойиҳаларни бажариш режалаштирилган.

Туманимиздаги мавжуд сув ресурсларининг имкониятларидан келиб чиқиб, қишлоқ ҳўжалиги ер майдонлари ҳамда аҳоли томорқаларини суғориш мақсадида бир қанча ариқ ва кичик каналлар барпо этилган бўлиб, уларнинг айримлари 60-70 йил муқаддам ҳашар йўллари билан бунёд этилган. Ҳатто 100-150 йил муқаддам барпо этилган ариқлар ҳам мавжуд. Бирок афсуски, уларнинг энг асосийлари, масалан, Хангаронсой (Бойсунсойдан сув олувчи Эгриарик, шунингдек, Пасурхи, Қорабўйин, Бибиширин, Бошработ маҳаллалар худудларини сув билан таъминловчи

ариклар, Дарбанд дарёсидан сув олувчи Бўзарик канали барпо этилганидан буён бирор марта ҳам қайта таъмирланмаганлиги боис олинган сувнинг 50-60 фоизи йўқотилиб, аҳоли томорқаларига умуман етиб келмайдиган аҳволга тушиб қолган.

Бу ҳол, албатта, аҳоли эътирозларига ҳам сабаб бўляпти. Жумладан, кейинги пайтларда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Бойсун туманидаги Халқ қабулхонасига келиб тушаётган муурожаатлар ичида аҳоли томорқаларини сув билан таъминлашнинг ачинарли аҳоли ҳақидаги эътирозлар, шикоят хатлар сони ошиб бораётгани фикримиз тасдиғидир.

Фуқароларнинг аҳоли томорқаларини сув билан таъминлаш ҳамда томорқа майдонларидан самарали фойдаланишлари учун етарли шарт-шароит ва

ЎЗБЕКИСТОН – БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТЛАНГАН ЮРТ

Дарҳақиқат, мамлакатимиз аҳолисининг деярли 25 фоизини ташкил қилувчи болажонларимиз учун муҳтарам Президентимиз бошчилигида кўплаб мамлакатлар ҳавас қилгулик шарт-шароитлар яратилди ва яратилляпти. Биргина кейинги 7-8 йилда 3-7 ёшдаги болаларни мактабгача таълимга қамров 4-5 баравар кўпайганлиги, таълим тизимига халқаро стандартларнинг жорий этилиши, қисқа муддатда олийгоҳлар сони бир неча бараварга оширилгани, бугунги кунга келиб Ўзбекистон ёшларининг дунёнинг энг нуфузли олийгоҳларига ўз интилошлари билан грантларга эга бўлиб ўқишга қираётганлари, давлат томонидан ҳорижий олийгоҳларга ўқишни рағбатлантириш натижасида 5-6 йилда ҳорижий олийгоҳларда таълим олаётган талабалар сони бир неча ўн бараварга оширилиши таъминланди.

Бу мамлакатимиз тарихида ҳеч қачон қайд этилмаган ютуқлардир ва буларнинг бари б о л а л а р ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва таъминлаш борасида олиб борилаётган давлат сиёсатининг пировард натижасидир.

Албатта, барча ҳақ-ҳуқуқлари ҳимоя қилинган ва қомил инсонлар бўлиб етишишлари учун Президентимиз яратиб берган шарт-шароитларда улғайиб қамолга етаётган болажонларимиздан Президентимиз, давлатимиз ва халқимизнинг умиди катта. Улар келгусида халқимизнинг, давлатимизнинг ишончи, суянчи, тараққиётимиз пойдевори бўлишларига ишонамиз.

имкониятлар яратиш ҳақидаги талабларига нисбатан, таъкидлаш жоизки, жорий йилнинг ўзида тумандаги бешта маҳалладаги мавжуд сув йўллари таъмирлаш, бетонлаштириш орқали оқова сув таъминотини яхшилаш ва сув ҳажмини кўпайтириш режалаштирилиб, махсус дастурга киритилган. Бугунги кунга келиб, ушбу дастур асосида Газа маҳалласида 3,9 км, Инқобод маҳалласи худудида 3,8 км, Сайробода 3,2 км, Бошработ маҳалласида 2,7 км, Чилонзор маҳалласида эса 0,65

СУВ Йўллари РЕКОНСТРУКЦИЯ Қилинмоқда

км узунликдаги ариқлар бетонлаштирилди. Шу билан бирга мазкур маҳаллалар худудида 2 донa сув насос агрегати ўрнатилиб, 1,126 км узунликдаги темир қувурлар ётқизилди. Натижада маскур дастур ижроси доирасида келгусида 1544 та хонадон томорқаларини сув билан таъминлаш нисбатан яхшиланади.

Шу ўринда алоҳида таъкидлаш лозимки, сувдан ўринли фойдаланиш, уни ортиқча исроф қилмаслик, аҳоли томорқаларида сув тежовчи технологияларини жорий қилишни кенг тарғиб қилиш бошланган ишларимизнинг янада самарадорлигини таъминлашга хизмат қилади. Шу боис Халқ қабулхонаси ходимлари ҳам жойларда бўлиб, маҳаллалар фаоллари билан ҳамкорликда аҳоли орасида сувдан оқилона фойдаланиш мавзусида тарғибот ишларини амалга ошириб келмоқда. Аслида эса сувни тежаб фойдаланиш ва буни ҳар кун, ҳар соатда тарғиб қилиш нафақат маълум бир қатламдаги кишилар, балки ҳар бир фуқаронинг ҳам вазифаси бўлиши керак. Чунки йилдан-йил глобал тус олаётган сув тақчиллиги шароитида сувдан оқилона фойдаланиш маданиятини ўзлаштириш юз бераётган сув инқирозининг олдини олиш, ҳеч бўлмаганда уни юмшатишнинг энг муҳим асосларидан биридир.

А.ШОПИЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Бойсун туманидаги Халқ қабулхонаси етакчи мутахассиси.

YO‘L HARAKATI QONUNBUZARLIGIDA YANGI TARTIBLAR

Joriy yilning 10- aprelda “O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksiga yo‘llarda harakatlanish xavfsizligini ta’minlashga hamda jamoat transportidan foydalanish samaradorligini oshirishga qaratilgan o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish haqida”gi O‘zbekiston Respublikasining qonuni qabul qilindi.

Mazkur qonunga ko‘ra endilikda transport vositalarini piyodalar yo‘laklaridan yurg‘izganlik uchun javobgarlik belgilandi. Jumladan, qonunga binoan Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksga haydovchilarning transport vositalarini trotnuarlardan, piyodalar va velosiped yo‘laklaridan hamda ularga tutash hududlarda barpo etilgan yashil maydonlardan yurg‘izganlik uchun javobgarlik belgilanishini nazarda tutuvchi

“Терроризм” атамаси илк бор XVIII аср охирида Францияда, инқилобий тўнтарчилик даврида ишлатилган. Унинг авж олиши XX асрга бориб тақалади. Хусусан, халқаро терроризм 1960 йилларнинг охириларида вужудга келган ва XX аср охири XXI аср бошларида сезиларли даражада ривожланган.

Маълумотларга кўра, ўтган асрнинг 90 йиллари бошига келиб дунёда 500 га яқин террористик ташкилотлар фаолият юритган. Улар ўн йил ичида 6500 та халқаро террорчилик актини амалга оширган. Ушбу терактларда 5 минг киши ҳалок бўлган, 11 мингдан ортиқ киши жабрланган.

2001 йил 11 сентябрда АҚШда содир этилган терактлардан сўнг халқаро терроризм янада кучайди. Хусусан, биргина 2008 йили дунёда 12 мингга яқин террорчилик ҳаракати содир этилган. Бунинг натижасида 56 минг киши жабрланган, аксарият тинч аҳоли вакиллари саналган 15 минг киши дунёдан кўз юмган. 2017 йилда эса 26 мингдан зиёд бегуноҳ инсонлар ёвузлик қурбонига айланган. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қайд этишича, айниқса, охирги 15 йилда терроризм қурбонлари сони бир неча баробарга ошган. Кўринадики, терроризм ва экстремизм дин, миллат, чегара билмайди. Бу икки иллат ҳозирги кунда умумбашарий даражада жамият хавфсизлигига, тинч ва фаровон ҳаётга таҳдид соладиган хавфга айланган.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти Минтақавий аксилтеррор тузилмаси ҳамда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Аксилтеррор марказининг терроризм ва экстремизмга қарши курашишда ҳамкорликни мустаҳкамлашга бағишланган қўшма конференцияси иштирокчиларига йўллаган муурожаатида таъкид-

Аслида маҳаллаларда ижтимоий муаммоларни бартараф этиш, оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш орқали фаровонлиқни таъминлаш, аҳоли орасида томорқа маданиятини юксалтириш, ҳудудларда “Камбағалликдан фаровонлиқ сари” дастурларини амалга ошириш мақсадида тайинланаётган маҳалла ҳокими ёрдамчилари кейинги пайтда фирибгарлик соҳасида “ким ўзар”-га ўйнаётганга ўхшаб кетади.

Афсуски, қовун-қовундан чумак олибди деганларидек, бу иллат кунора илдириб, халқ дардига малҳам бўлиш ўрнига, уларнинг аксарияти ўз шахсий манфаатларини ўйлаб, оддий фуқароларга бир дунё ташвиш келтириптилар. Бугунча нафси ҳақалаб отиб, охир-оқибат фирибгарлик жинояти йўлига кириб қолган ўнлаб ҳоким ёрдамчилари (улар фаолиятига оид суд материаллари билан “Бойсун” газетаси орқали муқаддам газетхонларни таништирганимиз) қаторига яқинда яна бир киши қўшилгани эса, кўпчилик ҳоким ёрдамчилари учун ибрат қилгулик хулоса бўлмаган қуринади.

Бу гал олис тоғлиқлар — “Ўрмончи” маҳалласининг бир неча фуқаролари шу маҳалланинг ҳоким ёрдамчиси Ш.Р.нинг фирибгарлик тўғрисида

“Shaubariy” оилавий корхонаси раҳбари бўлиб ишлаб келаётган Ш.Р. “Ўрмончи” маҳалла ҳоким ёрдамчиси вазифасига тайинланган, кўп ўтмай феъли бузила бошлади. Тоғлиқларнинг соддалигидан фойдаланиб қолгиси келдими, Ўзбекистон Республикаси Президентининг бир неча қарор ва фармонлари асосида маҳаллаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга қаратилган дастурлар ижроси соҳасида аҳоли қолиб ўз манфаатини “ривожлантириш”га киришиб кетди. Чунончи, у “Хар бир оила тадбиркор” дастурига асосан фуқаро Аюб Турдиев номига кредит шартномасини расмийлаштириб, ажратилган 33 миллион сўм имтиёзли кредит маблағини гўёки фуқарога ушбу кредит эвазига 460 дона кўчат ва 50 дона бордорчилик учун фойдаланадиган сетка олиб бериш учун ўзига қарашли оилавий корхона ҳисоб рақамига тушириб олади. Бирок фуқаро шартномада қўрсатилган керакли кўчат ва симтўр тўсиқларни ололмай доғда қолиб кетаверади.

Ҳоким ёрдамчиси фирибгарлик жиноятини қайта қаторлаб, бу гал ишни янада пухтароқ қилиш ниятида қайнонаси номига “Boysun turfa gullari” оилавий корхона ташкил этиб ва амалда уни ўзи бошқариб, ўзининг маҳалласида яшовчи фуқаро Хайринос Жумаева номига имтиёзли кредит расмийлаштириб, ажратилган маблағни ушбу корхона ҳисобига ўтказди. Бирок ҳисоб-китоб қилишга келганда фуқаро Х.Жумаевага ушбу олинган кредит маблағининг “шамоли” ҳам етиб келмай, чув тушиб қолаверади.

Ш.Р. кейинчалик, мабодо қинғир ишлари очилиб қолган тақдирда жавобгарликдан қочишга асқотиб қолар деган умид-дами нуқул яқин қариндошлари номига

o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritilmoqda. Shuningdek, yo‘l harakati ishtirokchilarining harakati to‘g‘sinlik qiluvchi noqonuniy to‘siqlar va boshqa qurilmalar o‘rnatilganligi, yo‘nalishli transport vositalari uchun alohida ajratilgan tasmasi bor yo‘ldan transport vositalari harakatlanganligi bilan bog‘liq huquqbuzarliklar uchun ham ma’muriy javobgarlik belgilanishi ko‘zda tutilgan.

Kiritilgan qo‘shimchalarga ko‘ra, yo‘nalishli transport vositalari uchun alohida ajratilgan tasmasi bor yo‘ldan transport vositalarining harakatlanishi BXMning bir baravari miqdorida jarima solishga; xuddi shunday huquqbuzarlikni ma’muriy jazo ko‘llanilganidan keyin bir yil davomida takror sodir etish BXMning uch baravari miqdorida jarima solishga sabab bo‘lishi belgilandi.

Nodir MAMADIYEV, Boysun tuman Adliya bo‘limi boshlig‘i.

ланганидек, “...кибермаконда хавф-хатар ва таҳдидлар кучайиб бормоқда. Бу еда қонқоний фаолият, ёллаш ва радикал ғояларни тарғиб этиш бўйича фаол ишлар миллий чегаралар ва қонунчилик нормаларини тан олмайдиган интернет тармоқлари ҳамда каналлари воситасида тобора кўп амалга оширилмоқда. Бунинг оқибатида бугунги кунда аҳолининг нисбатан заиф қатламлари вакиллари, жумладан, бизнинг ёшларимиз ва меҳнат мигрантлари “онлайн манкуртлаштириш” қурбонига айланмоқда, турли қонқоний гуруҳларга жалб этилмоқда”.

Ҳақиқатан ҳам, ҳозирги пайтда террорчи ва экстремистик ташкилотлар ўзларининг ғаразли ниятла-

ТЕРРОРИЗМ ВА ЭКСТРЕМИЗМ – ЧЕГАРА БИЛМАС. МИЛЛАТ ТАНИЛМАС ИМЛАТ

рига эришиш учун оммавий ахборот воситалари, айниқса, интернет тармоғидан кенг фойдаланмоқда. Ўзини дўст, миллатдош, ватандош, диндош қилиб кўрсатаётган манфур кимсалар ҳаётий тажрибага эга бўлмаган ёшларни, иродасиз, соддадил кишиларни йўлдан уришга ҳаракат қилишяпти. Бунинг натижасида нотўғри йўлга билиб-билмай кириб қолаётганлар сони, афсуски, ортиб бормоқда.

Ўрганишлар, таҳлиллар, тажриба шуни кўрсатадики, терроризм ва экстремизм дунё бўйлаб қўллаб инсонларни ўз домига тортиб кетаётганининг асосий сабаби ҳаюлат ва маърифатсизликдир. Шу сабабли халқаро миқёсда таълим ва маърифатга қаров кенг тарғиб қилинмоқда. Мазкур саъй-ҳаракатларга яққол мисол сифатида давлатимиз раҳбари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 2017 йилда бўлиб ўтган 72-сессиясида “Маърифат ва диний бағрикенглик” дастури бўйича янги ташаббусни илгари сурганини кўрсатиш мумкин. Натижада 2018 йили БМТ Бош Ассамблеяси “Маърифат ва диний бағрикенглик тўғрисида”ги резолюцияни қабул қилди.

Умуман олганда, Ўзбекистон БМТнинг террориз-

Йилимиз қутилгандан ҳам яхши келди, дейди кўпни кўрган отахонларимиз.

Дарҳақиқат, қайси бир маҳаллага борманг хонадонлар, кўча-кўйлардан тортиб, қурилиш иншоотларига ва қабрис-тонлар ҳам кўм-кўк майсалар билан ястанганлигига гувоҳ бўласиз. Хўш, беминнатгина ўсган ана шу дағал хашакларни ўриб мол-ҳол учун қишқи заҳира тайёрлашга нима етсин. Аммо айрим жойларда, айниқса, кўчаларда дағал хашакларни шундайлигича ёқиб юбориш ҳолларини учратасиз. Бу эса атрофдагилар учун жиддий хавф тўғдириши мумкин. Дағал хашакни ўриб, қуришти олгандан сўнг ҳам уларни махсус жойларда саклаш талаб этилади.

Очиқ жойларда қолган, ғарам қилинган хашак атрофида кичик болалар ўйнаб туриб билмасдан гугурт қақиб ёндирмаслигига ҳеч ким қафолат бермайди. Бу билан ҳам уларнинг ҳаёти хавф остида қолади, ҳам мол-мулкка зарар етиб, атмосферанинг ифлосланишига олиб келади. Агар юқоридагиларга жиддий эътибор қаратсак, айнаи пайтда давом этаётган долзарб ўттиз кунлик профилактика тадбирининг талофатсиз ўтиши учун хизмат қилган бўлаимиз.

Д.АБДУРАҲИМОВ, туман ФВБ П ва НБ катта инспектори. Т.ЖОВЛИЕВ, туман ФВБ П ва НБ кичик инспектори.

ми глобал тинчлик ва хавфсизликка таҳдид соловчи жирканч ва оқлаб бўлмайдиган ҳаракат сифатида баҳолашни тўла қўллаб-қувватлайди. Мамлакатимиз терроризм ва экстремизмга қарши курашиш бўйича 14 та халқаро конвенция ва протоколни ратификация қилган. Жорий йилда эса БМТнинг Аксилтеррор бошқармаси билан ҳамкорликда Реабилитация ва реинтеграция қилиш бўйича минтақавий экспертлар кенгаши ташкил этилди, тўлиқ миқёсдаги шерикликнинг янги “Йўл харитаси” қабул қилинди.

Бугунги кунда мамлакатимизда экстремизм ва терроризмга қарши курашиш бўйича миллий стратегия изчил амалга оширилмоқда. Экстремизм ва терроризмга қарши курашиш билан боғлиқ бир қатор меъёрий-ҳуқуқий “Терроризмга қарши кураш тўғрисида” ги, “Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида”ги қонунлар қабул қилинган. Шу билан бирга, жамиятда ҳамжиҳатлик муҳитини мустаҳкамлаш, таълим соҳасини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иш ўринларини яратиш ва аҳолининг ишончли ижтимоий ғимоясини таъминлаш бора-сида кенг кўламли ишлар олиб бориляпти.

Хулоса шуки, терроризм ва экстремизм дунё аҳолисининг тинчлиги ва фаровонлигига раҳна солувчи иллатлардир. Бутун дунё ҳамжамияти ўзи ёвузликка қарши бир ёқадан бош чиқарган ҳолда, маърифат қуроли билан кураш олиб борсагина, унинг устидан ғалаба қозона олади.

Ф.ЭРҲАШЕВ, Бойсун туман ИИБ ходими. З.ЧОРИЕВ, Бойсун масжиди имом хатиби.

Аввал хабар қилганимиз-

дек, шу кунларда жойларда Ўзбекистон Касаба уюшмалари туман, шаҳар бўлинулларининг кейинги беш йиллик фаолиятлари бўйича ҳисобот-сайлов конференциялари бўлиб ўтмоқда. Жумладан, Ўзбекистон таълим, фан ходимлари касаба уюшмалари Бойсун туман бўлинулмасининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди.

Туманимиздаги 39-ўрта таълим мактабининг мажлислар залида бўлиб ўтган анжумани Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгашининг Сурхондарё вилояти бўйича масъул ташкилотчиси Бахтиёр Холёров олиб борди.

Конференция давомида делегатлар кун тартибидеги олти масалани муҳокама этидилар. Дастлаб делегатлар эътиборига Ўзбекистон таълим, фан ходимлари касаба уюшмаси Бойсун туман бўлинулмаси Кенгашининг 2020-2025 йиллардаги фаолияти юзасидан Кенгаш раиси Норматма Шариповнинг ҳисоботи ҳавола этилди. Маърузачи республикамизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларда касаба уюшмаларининг ҳам иштироки, жумладан касаба уюшмалари Федерациясининг 2021-2025 йилларга мўлжалланган стратегик йўналишлари асосида амалга оширилиш ва ижтимоий шерикчиликни ривожлантириш, меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси ишларини ташкил этиш норматив негизларини мустаҳкамлаш, камбағалликни камайтириш, аҳолини, айниқса, аёллар ва ёшларни ижтимоий ғимоя қилиш; ходимларнинг маънавиятини юксалтириш; уларни оммавий тарзда жисмоний тарбия ва спортга жалб қилиш, ходимлар ҳамда уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш, касаба уюшмалари фаолиятини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва бошқа бир қатор муҳим йўналишларда амалга оширилган устувор масалалар бўйича маълумотлар бериб ўтилди. Жумладан, кейинги беш йил давомида 450 нафар таълим ходимлари фарзандларининг “Бешқоқ-Сурхон-Шеробод” ва “Ўзбекистон ёшлари” болалар оромгоҳида дам олишлари ташкиллаштирилди. Тар-

КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФАОЛИЯТИ

КЕНГАШ ФАОЛИЯТИ ҚОНИҚАРЛИ ДЕВ ТОПИЛДИ

моқ ходимлари ва уларнинг оила-аъзоларини соғломлаштириш мақсадида беш йил давомида касаба уюшмаси маблағлари ва ижтимоий суғурта маблағлари ҳисобидан 389 нафар киши республикамиздаги турли санаторийларга имтиёзли йўлланма асосида дам олиб, саломатликларини тиклаш имконига эга бўлдилар. Шунингдек, “Ватан ғимоячилари куни”, 9 май — Хотира ва қадрлаш куни, “Мустақиллик” куни, Наврўз ҳамда 8-март кунлари муносабати билан жойларда маънавий-маърифий тадбирлар уюштирилиб, унда фаол таълим ходимлари, кам таъминланган оила аъзолари касаба уюшмалари маблағи ҳисобидан моддий рағбатлантириб келинди. Айниқса, “Аънавий вилоят аёллари спартакиадаси”, “Спортни сев, спорт билан яша” каби спорт мусобақаларини ўтказиш орқали туманимиз аҳолиси орасида спорт ва соғлом ҳаёт тарзини тарғиб қилиш ва рағбатлантиришга қаратилган ишлар кенг жамоатчиликда касаба уюшмаларига бўлган ишончнинг янада орттишига хизмат қилгани алоҳида таъкидлаб ўтилди. Беш йил давомида соҳа ходимларидан иборат бўлган 200 нафар фуқароларнинг мамлакатимизнинг қадимий шаҳарлари ва қадамжолари бўйлаб саёхатларга жўнатилгани эса, биринчи навбатда муҳтарам Президентимизнинг мамлакатимизда ички туризмни ривожлантириш ҳамда аҳолининг бўш вақтини мазмунли ўтказиш бўйича тақлифларини рўёбга қилиришда касаба уюшмаси туман бўлинулмасининг алоҳида хизмати дея эътироф этилди.

Биринчи масала юзасидан қилинган маъруза юзасидан бўлган музокаралар чоғида сўз олган делегатлар Ибодат Исмоилова, Давлатбек Аминов, Санобар

ЎТКИР ЮҚУМЛИ ИЧАК КАСАЛЛИКЛАРИДАН ЭХТИЁТ БЎЛИНГ!

Ёз фасли бошланиб, ҳаво ҳароратининг кескин ошиб кетиши билан аҳоли орасида салмонеллоз, ўткир диарея, қорин тифи, вирусли гепатит А ва овқатдан заҳарланишлар каби ўткир юқумли ичак касалликлари авж олиб боради. Ушбу касалликлар тез юқувчи касалликлар бўлиб, қорин ва бош оғриғи, ҳолсизланиш, кўнгил айнаши, қайт қилиш ва ичнинг суяқ тез-тез кетиши каби ҳолатлар билан кечади.

Ўткир юқумли касалликларнинг келиб чиқишига оддий гигиеник қоидаларга риоя қилмаслик, қайнатилмаган, яъни ариқ, ҳовуз, қудуқ ва очиқ ҳавзаларнинг сувларидан ичиш ҳамда ювилмаган мева-сабзавотларни истеъмол қилиш, шунингдек, пашшалар сабаб бўлиши мумкин.

Ушбу касалликларнинг соғлом инсонга ўтмаслиги учун ҳар бир оилада қуйидаги турмуш тарзига қатъий амал қилиш талаб этилади.

Энг аввало, ҳар доим овқатланишдан олдин қўлингизни совунлаб ювинг. Мева ва сабзавотларни тоза ичимлик сувида, иложи борида қайнатилган сувда ювиб, истеъмол қилинг. Фақат қайнатилган сув ичинг, очиқ сув ҳавзаларидан сув ичишдан ўзингизни тийинг, айниқса ёш болаларга эҳтиёт бўлинг ва уларни доимий назорат қилиб туринг. Нон ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини полиэтилен ва бошқа усти ёпиқ идишларда сақланг. Тез бузилувчи, шу жумладан, гўшт маҳсулотларини албатта совуткича сақланг, озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш, сақлаш ва уларни ташиш ҳамда тарқатишда санитария-гигиена талабларига риоя қилинг.

Шуни эсда тутингки, хонадонингиз ва иш жойингизни ҳамаша тоза-озода сақлаш билан сиз юқориди тилга олинган тез юқувчи касалликлардан ўзингизни ғимоя қилган бўласиз. Шунинг учун ҳам тозалikka қатъий амал қилинг. Энг аввало, пашшаларнинг кўпайиб кетишига йўл қўйманг. Бунинг учун уй, ертўлалар, ҳаммом ва ҳожатхоналарни, чиқинди сақлаш жойларини доимий равишда дезинфекция қилдириб туринг. Идиш-товоқларни ювишда кўпиртирувчи воситалар, қорхона ва ташкилотлар, жамоавий ҳудудларда қўшимча 0,2 ёки 0,5 фоизли хлорли ара-лашмадан фойдаланинг.

Агар сиз ўзингиз ёки оила аъзоларингизда кўнгил айнаиб, қоринда оғриқ пайдо бўлиш аломатларини сезиб қолсангиз, зудлик билан тиббиёт ходимларига муурожаат қилинг. Шифокорлар маслаҳатисиз ва уларнинг хабардорлигисиз ўзбошимчилик билан ҳар хил дори-дармонларни қабул қилманг.

Юқорида санаб ўтилган гигиена қоидаларига амал қилиш билан сиз ўзингиз ва оила аъзоларингизни турли хил кўнгилсиз ҳолатлар, хусусан, юқумли ўткир ичак касалликлари ва овқатдан заҳарланиш каби хавфли ҳолатлардан ғимоя қилган бўласиз.

Ҳаётингиз ва саломатлигингизга бефарқ бўлманг! **С.ҚУРБОНОВ, Бойсун туман СЭО ва ЖСБ санитария врачӣ ёрдамчиси.**

ЯНА БИР ҲОКИМ ЁРДАМЧИСИ ФИРИБГАРЛИҚДА АЙБЛАНДИ

давлатнинг жуда кўп миқдордаги маблағларини ўзлаштиргани етмагандек, яхши ният билан оилавий тадбиркорлик қиладиган оддий фуқароларни алдов йўли билан қўлдан чиқариб, айниқса, олинган кредитларни қайтариш масаласида ўша фуқаролар банк мутасаддилари томонидан безовта қилина бошлаган, фуқаролар ўз ҳақ-хуқуқларини ғимоя қилиш мақсадида бу ҳақда тегишли идораларга муурожаат қила бошладилар. Натижада Ш.Р. фирибгарлик ишлари юзасидан бўлиб ўтган тергов ҳамда суд жараёнларида қилган айб-ларига иқдор бўлиб, фуқароларга келтирган зарарларини бир қисmini қоплаб берганилигини тан олди.

Маҳалла ҳоким ёрдамчиси Ш.Р. нинг қилган жинояти фуқароларга келтирган зарарни қоплаш билангина чекирладиган оддий хато эмас. У энг аввало ўзига ишониб топширилган масъулиятни вазифадан халқ манфаати эмас, фақат шахсий манфаати учун фойдаланишга уринди, ўз вазифаси доирасидаги масъулиятини, бурчини унутди. Ўнлаб фуқароларнинг ҳақ-хуқуқларини паймол қилиб, уларни ноқулла аҳволга солиб қўйди. Бунинг учун эса ҳар қандай ҳолда ҳам жавобгарлик муқарар бўлиши лозим эди, албатта. Шу маънода унга нисбатан иш ҳақининг 20 фоизини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда 2 (икки) йил 6 (олти) кун ахлоқ тўзатиш ишлари жазоси белгилангани ва уч йил муддатга давлат ва давлат иштирокидаги корхона-ташкилотларда мансабдор вазифада ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилиш билан одил суд қудон унинг қилмишларига нисбатан жавобгарлик муқаррарлигини таъминлади, дейиш мумкин.

Ж.ТЎХТОШЕВ, Бойсун туман прокурорининг ёрдамчиси.

Насиба ПАРДАЕВА, 6-сон умумий ўрта таълим мактаби бошланғич касаба уюшмаси кўмитаси раиси.

Шахримиздаги марказий шифохона аввал бошдан бир жихати билан ҳамманинг қизиқишини уйғотиб келган. У ҳам бўлса ҳозирги таъриф ила — яшил макон. Биноларнинг атрофи узра юзлаб манзарали ва мевали дарахтлар кўкка бўй чўзган. Йўлакчалар атрофида анвойи гуллар.

Хатто яқинда бу ерга ташриф буюрган вилоятимиз раҳбари Улуғбек Қосимов ҳам бу ҳолатни кўриб бундан-да кўкаламзорлаштириш ишларини давом эттириш тақлифини киритди.

Қисқаси, туман тиббиёт бирлашмасида ободончилик йўлида ишларни ташкил қилиш натижасида ташриф буюраётган беморларга завқ-шавқ бағишлаш, уларнинг табиатдан баҳра олиб, тезроқ соғайиб кетишлари учун мана шундай хайрли имкониятлар яратилаяпти. Шифокорларнинг аҳиллигини яна бир ҳолат билан исботлаш мумкин. Улар ўтган 2024 йил иккинчи босқичда ўтказилган “очиқ бюджет” да энг кўп овоз билан бир эмас, иккита бино қурилиши учун етарли даражадаги маблағни ютиб олган эдилар.

Маълумки, шифохонанинг собиқ ички хасталиклар бўлими бошқа жойга кўчирилиб, кардиология маркази иш бошланишида сариосиёлик собиқ депутат А.Раҳимовнинг хизмати катта бўлган, кейинчалик эса, бўлим ишларини йўлга қўйишда шифохона бош врач, раҳматли Зиёдулла Муқимовнинг ўғли ва набираси Миршакар ҳамда Баркамоллар астойидил меҳнат қилдилар. Эски бино таъмирланиб, беморлар учун қулай шарт-шароитлар, замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари билан бойитилди. Аммо Баркамолнинг кўнгли тўлмасди. Ва ўтган йили бош врач вазифасини бажарувчи Баҳодир Нормаматов билан кечган ўзаро суҳбат натижаси ўлароқ кардиология бўлимининг янги бино қурилиши учун барча жамоани “очиқ бюджет”ни ютиб олишга даъват этди. Бир йўла аёллар маслаҳатхонаси қуриш учун ҳам овоз бериш бошланди. Буни қарангки, бирдам-

“Коррупция ҳар биримизнинг ҳаётимизга бевосита ёки билвосита таъсир қилади”

Янги шифо масканлари ишга тушди

лик ўз кучини кўрсатди. “Очиқ бюджет”нинг иккинчи босқичи яқунларига кўра шифохона ҳодимлари бир эмас, иккита бино қурилиши учун етарли маблағ ютиб олдилар. Яна бир гап. Жой танлашда узоқ мунозаралардан сўнг қон қуйиш бўлимининг эски

биносини бузиб, ҳам кардиология маркази ҳам “қон банки” номли даволаш шохобчалари учун бино қурилди. Ёна-ён эса аёллар шифохонаси қад кўтарилиш бунёдкорларимиз меҳнатининг натижасидир.

Мана, бугунга келиб шифохонанинг қунчиқар томонида 24 ўринга мўлжалланган кардиология бўлими биноси ва унга бақамти “қон банки” бинолари бунёд этилиб, унда Нусрат Худойкулов бошлиқ жамоа дарҳол ишга киришдилар.

Агарда бу алоҳида-алоҳида қурилган бинолардаги беморларга яратилган шарт-шароитларни кўрсангиз кўзингиз қувнайди. Даволаниш ва муолажа олиш учун алоҳида хоналар, беморларнинг соғлигини назорат қилувчи асбоб-ускуналар мунтазам ишлаб турибди.

Бақамти жойлашган биноларни фойдаланишга топшириш жараёнлари эрталабдан қарнай-сурнай садолари остида бошланди. Тадбир аввалида туманимиз ҳокими Баҳадир Шукуров, маҳаллик фахрий устоз Аҳмад Эргашевлар қурувчилар меҳнатига юксак баҳо бериб, шифокорлар олдида турган муҳим вазифаларни айтиб ўтарканлар, бу йўлда уларга муваффақиятлар ёр бўлишини тиладилар. Ўша кун ичи бўлиб ўтган тадбир давомида ТТБ бошлиғи вазифасини бажарувчи Баҳодир Нормаматов, иқтисодий ва умумий масалалар бўйича ТТБ бошлиғи ўринбосари Сайдулло Жумаев ва кардиология бўлими бошлиғи Баркамол Муқимовлар билан суҳбатлашиш жараёнида улар бундан кейин ҳам шу йўсунда иш олиб бориш, ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ишларига доимий эътибор қаратишга сўз бердилар.

Сафарали КўЧАРОВ,

Термиз Давлат университети филология ва тилларни ўқитиш факультети 4-босқич талабаси.

Ўзбекистон Республикаси Президенти-нинг “Ўзгалар парваришига муҳтож шахсларга ижтимоий хизматлар кўрсатиш қўламини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-171-сон (2025 йил, 8 май) қарори қабул қилинди.

Унга кўра “Қамбағалликдан фаровонлик сари” дастури доирасида хизмат кўрсатиш қамрови ва турларини кенгайтириш, ўзгалар парваришига муҳтож шахсларни ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш қўламини янада ошириш ҳамда ушбу жараёнда хусусий сектор иштирокини рағбатлантириш мақсадида “Фаол ҳаётга қадам” дастури жорий этилмоқда. Хусусан, мазкур дастур доирасида 5 турдаги янги ижтимоий хизматлар кўрсатиш йўлга қўйилди.

Жумладан: -Ўзгалар парваришига муҳтож бўлган ёлғиз яшовчи ҳамда ёлғиз кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг реестрига киритилган ўзгалар парваришига муҳтожлик даражаси Бартел ва Лайтон шкаллари бўйича 0 баллдан 116 баллгача бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги шахсларга уйда ижтимоий-маиший хизмат кўрсатиш; -ўзгалар парваришига муҳтожлик даражаси Бартел ва Лайтон шкаллари бўйича 0 баллдан 53 баллгача бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги қамбағал

Ўзгалар парваришига муҳтожлар учун қўшимча ижтимоий хизматлар

оилалар реестри ёки “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимига киритилган шахсларга уйда қараб туриш хизматини кўрсатиш; -ўзгалар парваришига муҳтож бўлган ёлғиз яшовчи ҳамда ёлғиз кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг реестрига киритилган ҳамда ўзгалар парваришига муҳтожлик даражаси Бартел ва Лайтон шкаллари бўйича 0 баллдан 62 баллгача бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги шахслар; қамбағал оилалар реестри ёки “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимига киритилган ўзгалар парваришига муҳтожлик даражаси Бартел ва Лайтон шкаллари бўйича 0 баллдан 53 баллгача бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги жароҳатланган ва бош миёна қон айланиши бузилиши (инсулт) ташхиси қўйилган шахсларга — тиббий-ижтимоий реабилитация хизматини кўрсатиш;

-ўзгалар парваришига муҳтожлик даражаси Бартел ва Лайтон шкаллари бўйича 0 баллдан 62 баллгача бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги қамбағал оилалар реестри ёки “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимига киритилган шахсларга — қундузги қатнов асосида қараб туриш хизматини кўрсатиш;

binolar va ular egallagan yer;

hokim qarori bilan mulk huquqi e'tirof etilgan binolar va uylar egallagan yer uchastkasi.

Ko'chmas mulkni qonuniylashtirish uchun ular quyidagi talablarga javob berishi lozim: yer boshqa shaxsga ajratilgan yoki auksionga chiqarilmagan bo'lishi; yer uchastkasidan foydalanishda nizo mavjud emasligi; yer va mol-mulk solig'i bo'yicha qarzdorlik mavjud emasligi; muhofaza zonasida, sug'oriladigan yerda joylashmaganligi; bosh reja talablariga zid emasligi (mavjud bo'lsa); har bir kategoriyaga xos boshqa shartlar (investitsiya majburiyati bajarilganligi, shirkat a'zosi hisoblanishi va boshqalar).

Shuningdek, qonunda yakka tartibdagi uy-joylar egallagan yerlarga ijara huquqi va hajmlari ko'rsatilgan: 1998-yil 1-iyulga qadar egallangan bo'lsa — 0,24 gektargacha; 1998-yil 1-iyuldan 2018-yil 1-may kuniga qadar egallangan bo'lsa — Toshkent, Nukus shaharlari hamda viloyat markazlarida 0,06 gektar, qolgan hududlarda 0,12 gektardan oshmagan hajmda.

Ushbu hajmdan ortiqcha yerlar, agar nizo bo'lmasa, dehqon xo'jaligi yoki tomorqaga xo'jaligi yuritish uchun rasmiylashtirib beriladi. Aholi yoki tadbirkorlar yer uchastkalariga hamda ularda qurilgan binolar va inshootlarga bo'lgan huquqini rasmiylashtirish uchun idorama-idora yugurib yurmaydi. Huquqlarni e'tirof etish hududlar bo'yicha bosqichma-bosqich amalga oshiriladi. Turar joylar, xususiyashtirilgan yoki mulk huquqi e'tirof etilgan bino va inshootlar ostidagi yer uchastkalariga huquqlarni e'tirof etish uchun bir martalik to'lov miqdorlari ham belgilandi. Bunda:

Toshkent shahrida — 1,7 million so'm; Nukus shahri va viloyat markazlarida — 1,02 million so'mga; viloyatlar bo'yisunuvdagi boshqa shaharlarda — 680 ming so'm; boshqa aholi punktlarida — 340 ming so'm. Aholiga yengillik yaratish maqsadida I va II guruh nogironlari, oldingi “aksiya” vaqtida yig'im to'lagan shaxslar to'lovdan ozod qilinadi, “Ijtimoiy himoya yagona reestri” axborot tizimiga kiritilgan shaxslarga 50 foiz chegirma beriladi.

Hikmatillo UMAROV, Boysun tuman adliya bo'limi Davlat xizmatlari markazi bosh mutaxassisi.

Ўн уч рақамидан айримлар ўзларини тортиб юришди.

Аммо мана уч йил-дирик, шахримиздги 13-умумий ўрта таълим мактабида шахмат клуби ташкил этилгандан буён ушбу даргоҳ томон ҳар доим катта-кичикнинг ошиқайётганини кўрасиз. Ҳа, билим даргоҳи директори Неймат Ҳақимов раҳбарлигида физкультура ва спортни ривожлантириш учун ёшларга етарли шарт-шароитлар яратилган. Дарсдан бўш пайтлари бошқа мактаблардан ҳам бу ердаги машғулотларга келаётган ўқувчиларни учратиш мумкин. Бундан ташқари, қаторасига учинчи марта вилоят миқёсидаги шахмат мусобақаларининг айнан шу илм масканида ўтказилаётганлиги беҳизга эмас. Сабаби, бу ерда мураббий Мусулмон Бўронов раҳбарлигида шахмат клуби мунтазам ишлаб турибди. Ўтган йилги вилоят мусобақаларида фақат бир нафар бойсунлик ўқувчи қолиб бўлган бўлса, бу йилги биринчилик беллашувларида икки нафар ёш шахматчимиз олтин медал олишга муваффақ бўлдилар. Хусусан, 4-мактабдан Аҳмад Баҳодиров ва 6-мактабдан Мурод Қаҳҳоровлар 8-14 ёшли болалар ўртасидаги шахмат мусобақасида қолиб деб топилдилар. Айни пайтда улар сеvimли мураббийлари ёрдамида кейинги мусобақаларга қатнашиш учун машғулотларга зўр бераяптилар.

Таъкидлаш жоизки, давлатимиз раҳбари томонидан имзоланган мазкур қарордан асосий мақсад оилалардаги ўзгалар парваришига муҳтож вояга етган шахсларга кўрсатиладиган ижтимоий хизматлар турлари ва қамровини янада кенгайтириш орқали оилаларнинг меҳнат қилиш имкониятини чекловчи омилларни бартараф этиш, имконияти чекланган фуқароларни ҳам фаол ҳаётга қайтариш сари амалга оширалаётган ишлар самарадорлигини янада яхшилашдан иборат.

Баҳодир НОДИРОВ, Boysun туман “Инсон” ижтимоий хизматлар маркази шўъба мудири.

ҒОЛИБ ШАХМАТЧИЛАР АНИҚЛАНДИ

Аммо мана уч йил-дирик, шахримиздги 13-умумий ўрта таълим мактабида шахмат клуби ташкил этилгандан буён ушбу даргоҳ томон ҳар доим катта-кичикнинг ошиқайётганини кўрасиз. Ҳа, билим даргоҳи директори Неймат Ҳақимов раҳбарлигида физкультура ва спортни ривожлантириш учун ёшларга етарли шарт-шароитлар яратилган. Дарсдан бўш пайтлари бошқа мактаблардан ҳам бу ердаги машғулотларга келаётган ўқувчиларни учратиш мумкин. Бундан ташқари, қаторасига учинчи марта вилоят миқёсидаги шахмат мусобақаларининг айнан шу илм масканида ўтказилаётганлиги беҳизга эмас. Сабаби, бу ерда мураббий Мусулмон Бўронов раҳбарлигида шахмат клуби мунтазам ишлаб турибди. Ўтган йилги вилоят мусобақаларида фақат бир нафар бойсунлик ўқувчи қолиб бўлган бўлса, бу йилги биринчилик беллашувларида икки нафар ёш шахматчимиз олтин медал олишга муваффақ бўлдилар. Хусусан, 4-мактабдан Аҳмад Баҳодиров ва 6-мактабдан Мурод Қаҳҳоровлар 8-14 ёшли болалар ўртасидаги шахмат мусобақасида қолиб деб топилдилар. Айни пайтда улар сеvimли мураббийлари ёрдамида кейинги мусобақаларга қатнашиш учун машғулотларга зўр бераяптилар.

Қамол ВАХОБОВА, Термиз Давлат университети ўзбек филологияси факультети 3-босқич талабаси.

Yer uchastkasi, uy-joy millionlab oilalar hayotiga daxidor masala. Hududlardagi iqtisodiy o'sish, oziq-ovqat xavfsizligi, ish o'rinlari va investitsiya oqimi, avvalo, yerga bog'liq.

Oxirgi to'rt yilda amalga oshirilgan islohotlar va sohani raqamlashtirish hisobiga 41,5 million gektar yer davlat ro'yxatidan o'tkazilgan. Bu mamlakatdagi jami yerlarning 92 foizini tashkil etadi. Qiyos uchun aytadigan bo'lsak, 2020-yilga qadar bor-yo'g'i 487 ming gektar yerning xat-hujjati bo'lgan xolos.

Davlatimiz rahbarining qat'i'y siyosiy irodasi va xalqparvar siyosati sabab hozirgacha yerga bo'lgan huquqlarni e'tirof etish masalasida jami 5 marta “aksiya” e'lon qilingan. Ularda hammasi bo'lib 1 million 365 mingta o'zboshimchalik qurilgan uy hujjatlashtirilgan.

Shu bilan birga, huquqiy hujjatlari yer egasiga bog'liq bo'lgan sabablariga ko'ra oxiriga yetmagan 3 million 800 mingdan ortiq yer uchastkalari mavjud. Aholini yillar davomida qiyinab kelgan yer uchastkasi va uy-joy bilan bog'liq muammolar endi huquqiy yechim topmoqda.

Mamlakatimiz Prezidenti 2024-yil 5-

O'zboshimchalik bilan egallab olingan yer uchastkalariga bo'lgan huquqlar qanday tartibda e'tirof etiladi

avgustda “O'zboshimchalik bilan egallab olingan yer uchastkalariga hamda ularda qurilgan binolar va inshootlarga bo'lgan huquqlarni e'tirof etish to'g'risida”gi O'RO-937-son O'zbekiston Respublikasi Qonuniga ko'ra, fuqarolar quyidagi ko'chmas mulkarni o'z nomiga (ijara va mulk huquqi asosida) qonuniy o'tkazib olish mumkin:

2018-yil 1-may kunigacha yakka tartibdagi uy-joy qurib o'zboshimchalik bilan egallagan yer hamda undagi bino va inshootlar;

2018-yil 1-may kunigacha fuqarolar va tashkilotlar tomonidan hujjatda ko'rsatilgan maydondan ortiqcha egallagan yer hamda undagi bino va inshootlar;

“bir martalik aksiya” doirasida huquqlarni e'tirof etish oxiriga yetmagan yer hamda undagi bino va inshootlar;

2021-yil 8-iyunga (hokimlaprning vakolati bekor qilinguniga) qadar tuman (shahar) hokimlari qarori bilan ajratilgan, lekin viloyat hokimi yoki xalq deputatlari Kengashi tomonidan tasdiqlanmagan yer;

bog' dorchilik va uzumchilik shirkatlari hududiga turar joylar hamda ular egallagan yer;

kichik sanoat zonalar hududiga 2020-yil 9-martgacha joylashtirilgan tadbirkorlarning yeri;

davlat orderi bilan xususiyashtirilgan

Bugungi kunda korruptsiya dunёning deyarli barcha davlatlari dуч келаетган хиддий муаммо-лардан бирига айланган.

Бу салбий ҳолат нафақат дунё мамлакатлари иқтисодиётига, балки ҳар қандай жамиятнинг ахлоқий асосларига, адолат ва тенглик тамойил-ларига ҳам путур етказди. Шунинг учун ҳам коррупцияга қарши кураш ҳар бир фуқаронинг, бутун жамиятнинг вазифасига айланиши ло-зим. Бунчи биз коррупцияга бутун халқ, жамият бирлашган ҳолда қарши курашиш иқтисодий, ижтимоий ботқоқликдаги кичик бир қишлоқдан дунёнинг энг ривожланган шаҳар-давлатига ай-ланган Сингапур мамлакат и тажрибасидан жуда яхши биламиз.

ОИЛАДАН, МАКТАБДАН — КОРРУПЦИЯСИЗ ЖАМИЯТ САРИ

Коррупция дунёнинг барча давлатларида бир хил қўринишда ва ўз хусусиятларига эга бўлган ижтимоий иллатдир. Илмий асосланган тилда айтадиган бўлсак, коррупция — бу мансабдор шахсларнинг ўз хизмат мавқеидан шахсий ман-фаат учун ноқонуний фойдаланишидир. Пул олиш, совға талаб қилиш, таниш-билишлик асосида ишга олиш ёки имтиёзлар бериш — булар кор-рупциянинг энг кўп учрайдиган шакллари-дир.

Коррупцияга қарши турли қонунлар ва назорат ме-ханизмлари орқали курашиш, биламизки, энг аввало давлатнинг иши. Бирок дунё тажрибасидан маълумки бу иллатга қарши курашда фақат давлат органлари-нинг иштироки камлик қилади. Коррупция балосини енгиш учун оддий фуқароларнинг ҳам фаол иштирок-

ция балосидан қутулиш учун энг аввало жамиятда поклик, ҳалоллик, виждонийлик қадриятларига со-диқликни тарғиб қилиш, ёшларда адолатпарвар-лик ва қонунарга ҳурмат туйғусини шаклланти-риш энг муҳим ва кучли омил саналади. Айниқса, ёшларга болалигиданоқ юқоридagi ҳолатлар — ҳалоллик, покликни шакллантириш, мактабларда бу мавзу кўпроқ муҳокама қилиниши, оммавий ахборот воситалари эса ҳалол меҳнатни тарғиб қилиши керак бўлади.

Мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш ва уни ижтимоий иллат сифатида йўқотишга қарши олиб борилаётган ишлар самарадорлиги ҳозир-гача биз кутгандан юқори даражага етиб борма-ётганлигининг энг асосий сабаблари, бизнингча,

ди, тенг им-кониятлар йўқолади. Корруп-ция балосидан қутулиш учун энг аввало жамиятда поклик, ҳалоллик, виждонийлик қадриятларига со-диқликни тарғиб қилиш, ёшларда адолатпарвар-лик ва қонунарга ҳурмат туйғусини шаклланти-риш энг муҳим ва кучли омил саналади. Айниқса, ёшларга болалигиданоқ юқоридagi ҳолатлар — ҳалоллик, покликни шакллантириш, мактабларда бу мавзу кўпроқ муҳокама қилиниши, оммавий ахборот воситалари эса ҳалол меҳнатни тарғиб қилиши керак бўлади.

Мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш ва уни ижтимоий иллат сифатида йўқотишга қарши олиб борилаётган ишлар самарадорлиги ҳозир-гача биз кутгандан юқори даражага етиб борма-ётганлигининг энг асосий сабаблари, бизнингча,

бу муаммо ёшлар орасида кам тарғиб қилинаётган-лигидан бўлса керак. Оилада, мактабда, олий таъ-лим давомида коррупцияга нисбатан муросасизлик

позициясига эга бўла ол-ман, коррупциянинг ҳақиқий моҳиятини англай билмаган ва унга қарши курашиш ме-ханизмларидан беҳабар ёш авлод, кейинчалик жамия-нинг тўлақонли фаол аъзо-сига айлангандан кейин ҳам унинг бор бўй-бастини та-саввур қила олмайд. Таби-ийки, бундай вазиятда улар-нинг ўзи ҳам коррупция таъ-сирига тез тушиб қолувчи ки-шилар тоифасига айланиб

қоладилар. Шунинг учун ҳам, таъкидланганидек, биз коррупциядан холи жамиятга эришишимиз учун пой-деворни оиладан, мактаблардан бошласак ҳар қачон-гидан яхшироқ натижаларга эришишимиз мумкин.

Хулоса шунки, биз “Оиладан, мактабдан — корруп-циясиз жамият сари” тамойилини қанча тез ҳаёти-мизга тарғиб қилсак, коррупция балосидан холи бўлиш йўлидаги ҳаракатларимиз самараси ҳам шунча юқори бўлади.

Гулзода АБДУЛЛАЕВА, Boysun 1-сон политехникумининг ёшлар ишлари бўйича директор ўринбосари.

ularni tarqatayotgan, yoshlarni har xil yo'llar bilan mijoziga aylantirib olayotganlar jamiyat uchun ko'proq xatarlidir. Giyohvandlik jamiyadagi eng xavfli illatlardan biri bo'lib, hech bir jamiyat bu illat bilan kelisha olmaydi va rivojlana olmaydi.

Yosh avlodning kelajagiga, taqdoriga befarq qarash butun mamlakatning taqdoriga befarq qarashdir. Bu illatning oldini olish borasida mamlakatimizda muayyan ishlar, tadbirlar amalga oshirilmoqda. Huquqni muhofaza qilish organlari xodimlari tomonidan aholi orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, bu illatning jamiyatga, oilaga, insonga qanchalik xavf tug'dirishni tushuntirish kabi amaliyotlar har doim amalga oshirilib kelingan. Birqoq bu yetarli emas. Oilada ota-onalar farzandlariga yaxshi tarbiya bersalar, doimiy kitob o'qishga, o'z ustida ishlashga da vat etsalar, o'zlari ham ibrat bo'lsalargina yaxshi natijaga erishish mumkin. Ayniqsa, yozgi ta'til kunlari bolalardan ko'proq ogoh bo'lish kerak. Ularning bo'sh vaqtlari ko'payib kunu tun o'rtoqlari bilan yurishni odat qiladi. Bu esa qiziqish tufayli ichkilikbozlik, tamaki mahsulotlari chekish kabi odatlarga sabab bo'lishi mumkin. Bunday qiziquvchan va bo'sh vaqti ko'p bo'lgan giyohvand moddalari sotadiganlarning nazariga tez tushadi va ularni o'z asiriga aylantirib oladi. Bu esa oilaning, jamiyatning fojiasidir. Bu illat bilan barchamiz birdamlikda kurashishimiz kerak.

Og'abek XUDOYBERDIYEV, Surxondaryo viloyati IIB JXX JTSB kinologiya bo'linmasining kichik inspektor kinologi.

BOYSUN

MUASSISLAR:

Xalq deputatlari Boysun tuman Kengashi va tuman hokimligi

BOSH MUHARRIR Davron OROPOV

NAVBAATCHI: Nodira JO'RAQULOVA.

Internet materiallaridan foydalaniladi.

Gazeta 2012-yil 2-fevral viloyat Matbuot va axborot hududiy boshqarmasida 11-043-raqam bilan ro'yxatga olingan. Indeks: 64622 Bahosi kelishilgan narxda.

ISSN 2181-7073

Hajmi - 2 bosma taboq. Bichimi A-2 Chop etishga topshirish vaqti - 17⁰⁰ Topshirildi - 16⁰⁰ Adadi : 1400 Buyurtma №

Gazeta sifatiga bosmaxona mas'ul

tijorat materiali.

Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farq qilishi mumkin. Qo'lyozmalar egasiga qaytarilmaydi, yozma javob berilmaydi. «BOYSUN» gazetasidan materiallarni ko'chirib bosish muharririyat roziligi bilan amalga oshirilishi lozim.

Gazeta oyiga ikki marta o'zbek va tojik tillarida chop etiladi.

TAHRIRIYAT MANZILI: 190401, Boysun, Zartepa ko'chasi, 37-uy. Telefonlar: 76-33-51-368, 99-733-06-59 e-mail: boysun@umail.uz

Gazeta «Boysun» tahririyati kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Gazeta "Surxon tongi"va "Zarya Surxana" gazetalari bosmaxonasida chop etildi. Manzil:Termiz shahri Shukrona ko'chasi 19-A uy.